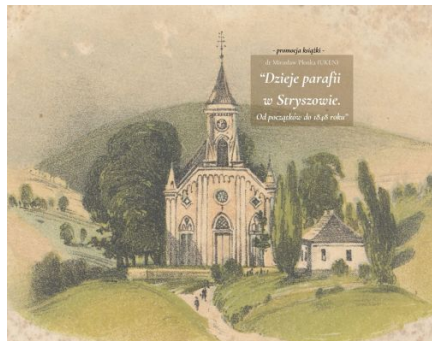

11.12.2024

Dwór w Stryśzowie zaprasza na promocję książki

Książka pt. „Dzieje parafii w Stryśzowie. Od początków do 1848 roku” autorstwa dr. Mirosława Płonki # 1, to pierwsza naukowa monografia dotycząca przeszłości niemal wszystkich wsi obecnej gminy Stryśzów. Wiele miejsca zajmuje w niej także historia stryśzowskiego dworu i jego mieszkańców.

Praca liczy 1022 strony, na których można znaleźć 8 rozdziałów o następujących tytułach: Fundacja parafii i początki jej istnienia; Uposażenia kościelne; Kościoły i pozostałe miejsca kultu; Budynki parafialne; Patroni i ich kręgi rodzinne; Personel duchowny i świecki; Parafianie i ich przestrzeń życiowa; Życie religijne i duszpasterstwo w parafii.

Dopełnienie stanowi aneks, w którym znaleźć można tabele z nazwiskami patronów, proboszczów, wikariuszy, organistów czy edycję wybranych źródeł. Ponadto wiele informacji zostało ujętych w formę tabeli czy wykresu. Łącznie w środku można znaleźć 54 tabele, 35 wykresów i 122 fotografie. Książka jest wydana w formacie B5 z kolorowymi ilustracjami. Oprawa twarda.

W trakcie promocji książki zostanie wygłoszony wykład autora pt. *Parafianie stryśzowscy i ich przestrzeń życiowa* # 2, podczas którego zostaną zaprezentowane m.in. liczby ludności mieszkańców wsi wchodzących w skład parafii Stryśzów czy uśrednione dane na temat poczęć, zgonów i zawieranych małżeństw. Nie zabraknie też odniesienia do momentów kryzysów demograficznych, m.in. dziesiątkujących parafian epidemii, śmiertelności dzieci, klęsk żywiołowych i ich wpływu na poziom życia w danym okresie. Do tego omówione zostaną dane dotyczące zabudowy poszczególnych wsi czy miejscowe układy ruralistyczne.

Z uwagi na spotkanie w okresie przedświątecznym, w trakcie promocji zostanie po raz pierwszy w historii publicznie odczytana przez aktorów stryśzowskiego Teatru Młodych „Szopka gminna”, która powstała w 1941 roku jako humorystyczne widowisko świąteczne, w którym przedstawiono sytuację w Stryśzowie w trakcie trwającej wojny. Prezentacji towarzyszyć będą fotografie z ujęciami Stryśzowa, m.in. komisariatu policji, urzędu gminy i jego wnętrza czy budowanej remizy. Materiał fotograficzny stanowić będzie tło dla odczytywanych treści.

Kolejne spotkania wokół książki, których współorganizatorem jest Dwór w Stryśzowie, odbędą się w:

- **Lanckoronie**; wykład: *Wokół konfederacji barskiej – losy Tomasza Wilkońskiego*;
- **Suchej Beskidzkiej**; wykład: *Kasper de casa Castiglione Suski – posesjonat, innowator i*

kolonizator;

- **Wadowicach**; wykład: *Modą było bywać w Mikołaju – oddziaływanie dworu Mikołaj na okolicę. Przykład dworu w Stryszowie.*

Miroslaw Płonka - doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie historia; adiunkt w Instytucie Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie; historyk sztuki # [redacted] i teatrolog # [redacted] sekretarz „R. Krakowskiego”; autor pracy magisterskiej pt. „Finis theatri sacri? Wpływ reform liturgicznych Soboru Trydenckiego i Soboru Watykańskiego II na parateatralne elementy kulturowego dziedzictwa Kościoła Katolickiego”, za którą otrzymał nagrodę specjalną Fundacji Wspierania Kultury IRSA; w 2023 r. otrzymał dyplom doktora z wyróżnieniem na podstawie pracy pt. „Testamenty mieszczańskie bocheńskie # [redacted]”, przygotowanej pod okiem prof. dr hab. Zdzisława Nogi. W latach 2016–2021 wolontariusz w Muzeum Dworu w Stryszowie, gdzie przygotował szereg działań teatralnych, performatywnych i wykładów dot. historii lokalnej, m.in. spektakl na kanwie „Akropolis” Stanisława Wyspiańskiego pt. „R.I.P.”, festiwale Święta Ogrodów z komediami Fredrów na tle fasady dworu czy wykłady z żywymi obrazami w tle w ramach wydarzenia „Stryśzów zawsze ładny”. W 2021 r. były to dwie imprezy pod hasłem „XVIII wiek w Stryszowie” oraz „Dziedzictwo Gorczyńskich”.

Na plakacie wykorzystano ilustracje z: J. E. Mehoffer, *Der Wadowicer-Kreis im Königreiche Galizien*, Wien 1843, starodruk w Bibliotece Narodowej, sygn. 817.113 A, s. 37; domena publiczna.

Spotkanie promocyjne odbędzie się 21 grudnia br. o godzinie 15.00 we Dworze w Stryszowie, Oddział Zamku Królewskiego na Wawelu, Stryśzów 508, 34-146 Stryśzów

Więcej informacji:

<https://dwor-stryzow.pl>

Z recenzji książki:

Wziąwszy do ręki recenzowaną książkę, czytelnik może ze zdziwieniem zauważyć, że nie jest ona tym, co zapowiada tytuł. Sugeruje on bowiem, że mamy do czynienia z kolejnym opracowaniem przybliżającym lokalną społeczność, której dzieje koncentrują się wokół parafialnej świątyni, zaś opowieść ta zaaranżowana została według sprawdzonego schematu # [redacted] fundacja i uposażenie, duchowieństwo, służba Boża i życie religijne # [redacted] wymienione zagadnienia zostały wyczerpująco przedstawione, jako że nie można było ich pominąć w monografii lokalnej społeczności, szczególnie wiejskiej, w dobie preindustrialnej. Życie koncentrujące się wokół kościoła zostało tu jednak znacząco rozbudowane m.in. o charakterystykę relacji łączących duchownych, chłopów i szlachtę, przemiany obyczajowe i demograficzne. Otrzymaliśmy więc wszechstronny obraz Stryśzowa i osad tworzących stryśzowską parafię w dawnych wiekach.

prof. dr hab. Waldemar Kowalski (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Przedstawiona mi do recenzji książka jest wartościowym naukowo i w pełni oryginalnym opracowaniem wskazanego w tytule problemu. Autor wykonał tytaniczną wręcz pracę wykorzystując bardzo szeroką podstawę źródłową, zarówno rękopiśmienną przechowywaną w archiwach krajowych i zagranicznych, jak i wydawnictwa źródłowe oraz obszerną literaturę przedmiotu. Pozwoliło to na

szczegółowe odtworzenie dziejów tytułowej parafii, a więc kościoła, jego uposażenia, struktury organizacyjnej wraz z jej późniejszymi zmianami, obsady duchownych pełniących posługę duszpasterską, jak i dzieje poszczególnych wsi wchodzących w skład parafii oraz ich właścicieli, będących jednocześnie patronami kościoła. Ważnym elementem opracowania jest też odtworzenie struktury społecznej parafian, ich codziennych zajęć, zwyczajów, praktykowanych form religijności, a nawet personaliów. W ten sposób czytelnik otrzymuje dzieło umożliwiające pełne poznanie dziejów tej małej ojczyzny, jakże ważne dla utrwalenia tożsamości lokalnej społeczności, a przez to budowania społeczeństwa obywatelskiego.

prof. dr hab. Marian Wolski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)

Praca powstała w oparciu o bogatą bazę źródłową. Autor dokonał ogromnej, zasługującej na najwyższe uznanie, kwerendy źródłowej, doskonale orientuje się w zasobach polskich archiwów i bibliotek. # [] [] Autor wykorzystał szeroką bazę źródłową, doskonale orientuje się w warsztacie naukowym, źródłach i problematyce wsi średniowiecznej i nowożytnej. Publikacja w pełni wyczerpuje temat dziejów parafii stryszowskiej do 1848 roku, a tym samym stanowi też doskonałe uzupełnienie badań nad parafiami w Małopolsce i Galicji. Oceniam pracę bardzo wysoko i rekomenduję do druku.

dr hab. Tomasz Kargol, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)

Spotkanie promocyjne odbędzie się 21 grudnia br. o godzinie 15.00 we Dworze w Stryszowie, Oddział Zamku Królewskiego na Wawelu, Stryszów 508, 34-146 Stryszów

Więcej informacji:

<https://dwor-stryszow.pl>